

EL

ECONOMIA ■

Els països més avançats en productivitat també ho són en matèria social

CUINA ■

La versatilitat de la quiche de verdures, un plat típic de la cuina francesa

MAGAZÍN Núm. 330

Divendres, 24 de maig de 2024

RAMON PARDINA

“Núñez sempre va sentir que els mèrits que havia fet pel Barça no li eren reconeguts”

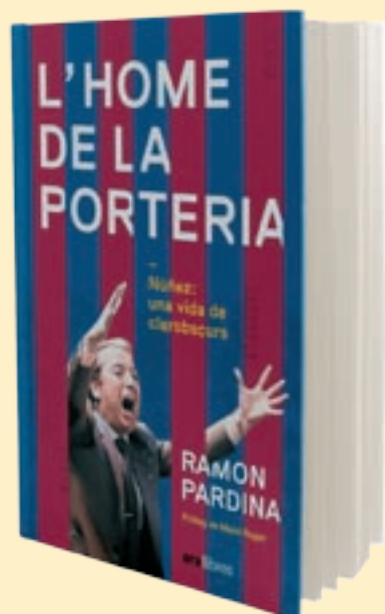
ENTREVISTA

RAMON PARDINA

“Com en les grans històries d’amor i d’odi, en la de Núñez i Cruyff hi va haver de tot”

Josep Lluís Núñez, empresari de la construcció, va presidir el Barça durant 22 anys. Ambiciós i pragmàtic (i alhora barcelonista de sentiment), amb partidaris i enemics acèrrims, va ser una figura molt controvertida. El guionista i escriptor Ramon Pardina (Barcelona, 1977) s’ha submergit en la vida i personalitat de Núñez i en coneix totes les llums i ombres. Les ha explicades en una sèrie documental al 3Cat i a ‘L’home de la porteria’ (Ara Llibres).

Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: Albert Llimós

El títol del llibre prové d’una anècdota que va protagonitzar el mateix Núñez, potser la darrera de la seva vida. La podem recordar?

Recomanaria a qui no la conegui que busqui als arxius de Catalunya Ràdio. Era al programa de tarda *La tribu*, i Xavi Cazorla va trucar a casa de Josep Lluís Núñez. Es pensava que li agafaria el telèfon algú del servei, i es va trobar que era ell mateix el que s’hi va posar. En directe! Quan va veure que li trucaven de la ràdio, en lloc de dir que era ell, es va fer passar... pel porter de la finca.

Un diàleg que, com a poc, es pot qualificar de surrealista.

Estranyíssim i grotesc. Era molt evident que es tractava de Núñez, dient que el senyor Núñez no era a casa. Va allargar el teatre ben bé un minut i mig. El Cazorla li demana on passarà el Nadal i diu “A la porteria!”.

No era el primer cop que Núñez feia referència a les porteries, i no les de futbol. Una vegada havia dit que amb diners fins i tot sabia fitxar jugadors la porteria de casa seva. Vostè creu que hi ha com una metàfora...

Era una referència habitual. Diverses vegades es va referir a una suposada *portera*, que utilitzava quan volia referir-se a una cosa sense importància que la podia fer qualsevol, algú sense cultura. Em va encuriosir... realment els edificis de Núñez y Navarro eren

coneguts per les seves porteries. En el fons, ell era aquesta persona sense estudis, que no havia tingut una vida com la dels que sempre han estat benestants o rics.

És a dir, se sentia com un intrús en la burgesia (a la qual, per diners, podia pertànyer ben bé). Al Barça, també va patir aquesta inseguretat del que trepitja un terreny que sap que no és el seu?

Això és interpretable, però jo penso que sí. I em va servir com a motor per plantejar aquest llibre com si fos una novel·la. Quan va accedir al poder, tots els presidents del Barça que l’havien precedit eren industrials del tèxtil. De fet, era el primer d’origen no burgès.

Es deia allò que els cotoners “es passaven el porró” d’un a l’altre, per manar a Can Barça.

Exacte. Quan plega Agustí Montal hi ha moviments en aquest sentit, amb un Jordi Pujol que en aquells moments està començant a crear Convergència. Volen *designar* un successor que segueixi la línia de Montal, i es fixen en el publicista Víctor Sagi. Però al final serà Núñez, i també això diu molt de la societat del moment: es tracta del primer de molts presidents de clubs que vindran després del sector de la construcció. Un canvi de paradigma econòmic en la societat.

Núñez volia sentir-se estimat? Pensava que no se li agraià el que feia per al Barça?

Sí, sempre va sentir que els mèrits que havia fet pel club no li eren prou reconeguts. Fins a l’últim dia, el de la seva dimissió. I va ser particularment visible en el moment en què va entrar en conflicte amb Johan Cruyff. És quan el Barça assoleix els èxits esportius que Núñez havia promès, però és obvi en les seves declaracions que hi ha una queixa: que la gent li doni només el mèrit a Cruyff, quan era ell qui li havia salvat el cap en alguns moments delicats.

JORDI PUIG

Josep Lluís Núñez a la plaça Major de Vic, el 19 de setembre de 1993, en la trobada de penyes que es va celebrar a la ciutat. Un dia de bany de multituds per al president, després del doblet de Lliga i Champions del 'Dream Team'. A la fotografia, en el moment de saludar un assistent.

SALA

Josep Lluís Núñez amb la seva esposa, Maria Lluïsa Navarro, el 21 d'abril de 1996 a Mollet. Es celebrava el 25è aniversari de la Penya Barçana de la ciutat, just la setmana en què el president havia destituït Johann Cruyff com a entrenador. Amb ells, la llavors alcaldessa Montserrat Tura.

La seva relació va ser d'amor-odi.

I com en les grans històries d'amor i odi, hi ha una part important de tot. Al principi, és cert que va haver-hi un *enamoremment* professional per part de Núñez, però va ser com una relació de parella d'aquelles que s'allarguen massa i es van deteriorant. I van acabar fatal. Núñez mai no va creure realment en Cruyff i el seu estil futbolístic, hauria apostat per una línia com la de Javier Clemente. Està confirmat pel mateix entrenador basc i per membres de la junta d'aquell moment.

Per què Núñez, que quan volia havia demostrat ser prou expeditiu a l'hora d'acomiar jugadors, aguantava Cruyff?

Perquè venia del famós *motí de l'Hesperia*. Pensava que havien consentit massa els jugadors i que els calia una *mà dura*. I com que en aquest moment havia fet una aposta per Cruyff, pensava que l'havia de mantenir encara que en el fons no creia en el seu estil. En això li dono un mèrit: malgrat els molts defectes que tenia, Núñez era honest. O millor dit, moralment recte. Si havia apostat per Cruyff, assumir-ho fins a les últimes conseqüències, en contra del que li demanava el cos.

La relació de Núñez amb els jugadors era particular també. Diria que entre paterna i patronal. Per una part, els tractava com a fills i per l'altra, com a empleats de Núñez y Navarro.

És que la relació amb els que realment eren els seus empleats a l'empresa també era així. Vaig descobrir que el dia de Sant Antoni, el patró dels paletes, tenia el costum d'organitzar una missa per a la plantilla. I muntava un espectacle de circ perquè els que tinguessin fills s'ho passessin bé i tinguessin una bona relació amb l'empresa. I feia regals per Nadal als fills dels futbolistes!

Per això explica vostè que s'esvera molt el dia que veu amb els seus propis ulls l'ambient orgiàs-

tic que hi ha a la residència de Maradona.

Sí. Sempre s'ha dit que Maradona havia plegat per diners, i en part és veritat. El mateix Núñez es vantava molt sovint que el Barça havia fet un gran negoci amb la venda de Maradona al Nàpols. Però també havia explicat en una entrevista que s'havia preocupat per *salvar* Maradona. Des del seu punt de vista religiós, era *redimir-lo*, portar-lo pel bon camí. Fins que va veure que no hi havia res a fer, que això era picar ferro fred. I la temptació de guanyar molts diners, per a ell, era massa gran... es va ajuntar tot i la solució va ser vendre'l. Fins i tot Maradona, de qui sempre s'ha dit que volia marxar del club, en realitat ho vol quan s'assabenta que Núñez el vol vendre. Em sembla plausible que Maradona volgués quedar-se al Barça, inicialment.

El Barça té implicacions polítiques. Jordi Pujol, com ha recordat vostè, tenia l'obsessió de controlar el club. Núñez no encaixava en els seus plans i, sense voler, va esdevenir un símbol d'independència del club davant de la ingerència política.

Per mi és un dels aspectes més interessants de Núñez. Per això em fascina, perquè serveix per parlar de moltes coses de la Catalunya de la seva època. Núñez representa alguns dels valors d'allò que avui en dia s'anomenaria populisme: aquesta manera de dir que no fan política, de posar la gestió per davant de les idees, d'utilitzar els mitjans de comunicació... Ara bé, també és cert que pensar en un Barça en l'òrbita de Convergència tampoc sé si ens hagués vingut gaire de gust. Estant jo molt lluny de les opcions polítiques del personatge, penso que a llarg termini aquesta independència potser no va anar tan malament.

En el cas dels periodistes. Núñez fa llistes de bons i dolents...

Ell intenta exercir un control dels mitjans, però ho fa d'una manera tan maldestra que gairebé sempre

li surt en contra. Però que avui encara persisteix, perquè quan es va emetre el documental a 3Cat van sortir alguns periodistes a defensar-lo gairebé com si haguessin rebut un atac personal. En teoria, què els havia d'importar que els parlés d'una persona que ja fa uns anys que és mort. Doncs és perquè ell va crear aquests bàndols i han perviscut. Havent desaparegut Núñez, hi ha periodistes nunyistes i antinunyistes.

Només un periodista traspassa de la dels dolents a la dels bons, i és José María García.

Va passar de fer-li atacs duríssims (li deia *pequeño Napoleón* i *minilehendakari* (Núñez no volia deixar-se entrevistar per ell perquè era *l'enemic*) a parlar-ne bé i posar-lo com a exemple de bon president. Crec que les circumstàncies tenen a veure amb el mandat de Ramón Mendoza al Madrid, amb qui García es va enemistar. Al final, va ser dels pocs periodistes que defensava Núñez.

En l'aspecte humà, era tan emotiu com podia semblar? L'havíem vist plorar en públic unes quantes vegades.

Quan el veig en imatges de televisió en què es posa a plorar, em sembla sincer. Justament per això és lògic pensar que volia ser estimat, perquè realment era emotiu. I moltes decisions al Barça les prenia des de l'emotivitat, fins al punt que això podia ser un problema.

Ha fet una autèntica immersió en la vida de Núñez. Vostè no el va conèixer però gairebé és com si l'hagués conegut.

Reconec que durant un temps em va obsessionar. Com a mínim m'ha servit per dissenyar un personatge, que no té per què ser exactament així en la realitat però que explica moltes coses. Si mai volgués fer-ne una novel·la, seria un personatge meravellós. Té molts vessants i és complex.

A vegades es refereix a L'home de la porteria com a novel·la, encara que no sigui així estrictament.

Per mi, sí. També era una forma de diferenciar-ho de la docuserie del 3Cat. Al donar-li aquesta estructura més semblant a algunes novel·les, em va donar un al·licient nou a l'hora d'escriure.

Tota novel·la té un nus. El seu és el motí de l'Hesperia?

Per mi, és el moment clau de la seva presidència, quan la seva vida pot anar per un camí o per un altre. Si hagués dimitit, hauria passat a la història com un president més, no particularment bo. En canvi, prendre la decisió de fer neteja al vestidor i confiar l'equip a Cruyff li permet convertir-se en el millor president de la història del club fins aquell moment. Dramàticament, és el punt en què el personatge està més lluny dels seus objectius i del fet de ser estimat: han perdut la final de Sevilla amb l'Steaua i sembla que mai més no podran optar a la màxima competició europea, té els jugadors revoltats i l'afició, també. I prendre la decisió de fitxar Cruyff el porta a l'èxit esportiu.

I per últim: dedica una part del llibre a parlar de la relació entre Núñez i Guardiola. El president intuïa que en aquell jove hi havia una mena d'encarnació dels valors del club?

M'hauria agradat dedicar-hi més espai, fins i tot. És una frontissa en la història del Barça, com Cruyff. Marca la diferència de tracte de Núñez respecte al planter del club: al principi la tracta amb indiferència o fins i tot menyspreu. Ell volia jugadors estrangers. Guardiola representa el canvi, quan la Masia representarà la base del Barça i la catalanitat, un valor important per construir el club. Des de llavors s'ha basat en una personalitat concreta i una manera de jugar. I Guardiola és el primer futbolista de la casa que marca aquest canvi de paradigma. Si hagués estat per motius futbolístics, potser no hauria tingut futur, perquè no complia amb els estàndards que es demanaven a l'època. Però Núñez valorava també els mèrits acadèmics a part dels esportius, i com que Pep Guardiola era bon estudiant i aplicat, van donar-li l'oportunitat perquè continués creixent.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Crisi de l'europèisme i la democràcia

Pels europeistes, aquestes properes eleccions al Parlament poden anar entre malament i molt malament. Els partits d'esquerra, la socialdemocràcia i les altres, tot apunta que també en sortiran força malparades. Com hem vist fa uns dies a Madrid, amb la concentració de figures de l'extrema dreta europea més l'inqualificable Milei, la batalla política que té plantejat el reaccionarisme europeu té un gran calat, abundància de mitjans i discursos el més extrems possibles pel que fa a la polarització de la política i la societat. El que fa temps que diuen, i que cada dia ho expressen en un to més agre i formes violentes, fa feredat. A banda de continguts excloents i inacceptables en el seu discurs, les formes resulten a hores d'ara repugnants i massa significatives. El to exacerbat, barroer i agressiu de Milei cada vegada és més compartit per tota la dreta més rànica, que fins i tot arrossega conservadors que abans practicaven el bon to, la tolerància i la cordialitat. S'han tornat tots molt agres abundant en una retòrica insultant, l'ús abusiu del rumor i la falsedat i una demagògia tan extrema que els permet combinar un discurs ultraliberal extrem en favor dels sectors econòmicament dominants amb la pretensió de fer creure als més desfavorits que han vingut per redimir-los a ells. El populisme dretà ha acabat per convertir la política i el seu discurs en una cosa molt desagradable, amb una fatxenderia ingent prometen falses i senzilles receptes per resoldre problemes que tenen molta complexitat. El fatxerío que s'ha exhibit a Madrid per donar suport polític a Vox dista de tenir un progra-

ma polític compartit. Uns són liberals extrems, però altres com Le Pen o el mateix Abascal comparteixen plantejaments que s'acosten al proteccionisme. Coincideixen, això sí, en el patriotisme, en fer de la xenofòbia i el racisme el seu signe de distinció, tot apel·lant als més baixos instints que es poden incubar a l'entorn del fenomen migratori i concretant tot això en una manifesta islamofòbia. Que a la concentració reaccionària hi hagués un ministre israelià diu moltes coses. Permet entendre com

El populisme dretà ha convertit la política en una cosa desagradable, prometen falses receptes per resoldre problemes que tenen molta complexitat

la dreta extrema que era antisemita als anys trenta del segle passat ara és declaradament sionista. No cal buscar-hi coherència ni gaires fonaments teòrics. Aprofiten les coordenades de cada moment històric per presentar-se com l'ordre, l'autoritat i l'aigüalliment de les democràcies i, justament ara, ho fan en nom de la llibertat, concepte que s'han apropiat i resignificat.

La base social de l'extrema dreta europea és força similar, concentrant-se en dos segments contraposats: els més rics i les classes socials més baixes que se senten humiliades i sense perspectives. Amb excepcions, a Catalunya l'extrema

dreta nostrada és més de classes mitjanes. En tots els casos, sorprèn la gran captació de l'atenció i el vot dels més joves, que ja no practiquen el vot ocult cap a opcions que poden induir a la vergonya pública, sinó que ho expressen de manera oberta. Connecten a través del llenguatge directe, el domini de les xarxes socials i l'actitud d'incorrecció política. Curiosament, avui, la rebel·lia s'expressa més a l'extrem dret que a l'extrem esquerre de l'escenari polític. En aquest últim àmbit s'han imposat posicions culturals tan tancades que ja representa el moralisme insofrible. I aquest nacional populisme que es va imposant arreu és marcadament baronívol com l'*after shave*. S'identifica amb una masculinitat ancestral que serveix de refugi a molts que han quedat desubicats i confosos. En el futur Parlament Europeu, l'euroescepticisme d'uns combinat amb l'antieuropeisme d'altres pot debilitar i molt la Unió Europea. Ja són al govern a dia d'avui en 10 estats dels 27. I va augmentant el pes electoral arreu, condicionen cada vegada més les agendes polítiques i en els propers comicis poden guanyar, o bé ser segona força, a la meitat dels països de la Unió. Les classes dirigents, en aquest cas sí com als anys trenta, els van normalitzant i els veuen com un possible recurs. La fotografia de l'empresariat espanyol amb Milei diu moltes coses. Amb aquesta dinàmica política que busca la confrontació més que no pas l'entesa, la disgregació enfront de la cooperació, el futur d'Europa pot ser una entelèquia. Rere les bambolines, el president Putin somriu satisfet.

Carles Duarte

El Federal

Per comprendre millor el debat polític d'avui pot ser útil mirar enrere per trobar algunes claus d'interpretació. La publicació de la darrera novel·la de Sebastià Alzamora, *El Federal*, ens ofereix una interessant perspectiva sobre un moment històric marcat per la revolució de 1868, coneguda com la Gloriosa, que va comportar el desterrament de la reina Isabel II i l'inici del Sexenni democràtic, un context propici perquè l'any 1869 esclatés l'anomenat Foc de la Bisbal, previ al breu regnat d'Amadeu de Savoia (1871-1873) i de l'encara més fugissera Primera República (1873-1874). Escriptor i home de pensament, Sebastià Alzamora no es limita a la crònica dels fets bèl·lics d'una revolució efímerament reeixida, una part, per cert, excel·lent del relat que l'autor sap teixir d'una manera admirablement resolta des d'un punt de vista literari. Alzamora, a més, ens hi acaba confron-

tant amb les insatisfaccions i les incerteses de la vinculació de Catalunya a un projecte d'Espanya on hi ha més detractors que partidaris del reconeixement de la seva diversitat consubstancial. Un dels aspectes més brillants d'*El Federal* és el retrat que ens aporta dels dos protagonistes principals d'aquell episodi, amb visions antagòniques del món: el governador militar de Girona, el brigadier Romualdo Crespo, i l'alcalde de Sant Feliu de Guíxols i diputat Pere Caimó. Però tot seguit hi hem d'afegir altres personatges fonamentals de la narració, com ho són els responsables de l'hospital de campanya instal·lat en un convent: la dona de Caimó, Isabel Batalla, la mestra Isabel Vilà i Anna Rocas i el seu marit, Zacaries Siro. Al llarg del text Alzamora ens hi presenta els ideals d'aquells federals d'esperit democràtic i de vocació de dignitat, que van des de la comunió de l'home amb la natura a la separació entre l'Estat i l'Església, la llibertat de culte, l'abolició de les quintes i evidentment un federalisme republicà. La contraposició

de Crespo i de Caimó i la mirada crítica d'Alzamora sobre la violència constitueixen aspectes centrals de l'obra. Un dels implicats en la revolta, Francesc Sunyer, diputat i fugaç alcalde de Barcelona, afirma que "els homes estem sempre més a prop de la barbàrie del que estem disposats a admetre", una frase que es fa gairebé inevitable associar a la setena de les tesis sobre la filosofia de la història de Walter Benjamin. Mentre que Romualdo Crespo opinava que "la força sempre és necessària. Una certa força convenç les persones de la providencialitat del poder", Pere Caimó es lamentava: "El vessament de sang és una imbecilitat (...). Una solemne, petulant i tràgica imbecilitat". Però Alzamora no s'està d'anotar "com és de poderós el vincle entre les persones quan les envolta la violència" i d'aportar una observació prou significativa: "Les paraules que es diuen en el combat són lleugeres a la llengua i feixugues a la memòria". Podríem afegir-hi que les que formen part de la millor literatura perduren.

LLIBRES

NOTES DE LECTURA

Núria Tomàs Mayolas

La tortuga d'en Hans ja en té vint

Vint anys i més de 30.000 exemplars publicats, pocs llibres de literatura infantil i juvenil editats a Catalunya fan tot aquest recorregut. Són molts, els nens i nenes de segon de primària que l'han llegit. Són moltes, les escoles que han convidat Pere Martí i Bertran, curs rere curs, a parlar-ne.

El relat ens parla d'una tortuga mediterrània, autòctona de la Costa Brava, que va a parar accidentalment a Alemanya, a les mans d'un nen, en Hans, que la cuidarà. Un dia, però, el pare li regala un llibre sobre aquests rèptils, i pren consciència de la importància que la seva amiga retorni al seu hàbitat natural. A partir d'aquell moment, farà mans i mànigues per fer-ho possible, amb la complicitat del pare i la mare, tot i que haurà de ser pacient.

Pere Martí i Bertran, amb la seva mirada sensible i la seva destresa narrativa, transforma la vida quotidiana dels protagonistes en una aventura on les decisions personals i les accions concretes que es duen a terme en marquen el pas. L'escriptor busca que el lector gaudeixi, no obstant també posa sobre la taula qüestions que el facin reflexionar, com ara la necessitat de respectar la natura, la curiositat per la cultura d'un altre país, l'empoderament, el diàleg entre generacions, l'acceptació del pas del temps, o el fet de viure les vacances com un període que permet afrontar

situacions que ajuden a madurar. També hi trobem un homenatge a la literatura, ja que el desencadenant de les decisions d'en Hans és justament la lectura d'un altre llibre, escrit als anys vuitanta, que l'autor admira: *Retorn al país de les tortugues*, d'Irina Korschunow.

Les il·lustracions, de Carmen Queralt, estan realitzades amb ceres, una tècnica molt expressiva amb la qual la il·lustradora representa les formes amb textures boniques i càlides. Preval la seva intenció de mostrar les emocions dels personatges i crear imatges divertides, que dinamitzin estèticament la lectura, davant la voluntat d'establir una correspondència amb el to realista i ple de detalls de la narració.

El llibre *La tortuga d'en Hans*, que també podem trobar traduït al castellà, per M. Jesús Casado (Anaya, 2011), i publicat en braille amb il·lustracions tàctils (Centre de Recursos Joan Amades, ONCE, 2006), va fent a poc a poc el seu camí. Esperem que per molts anys més continuï enganxant els petits lectors.

LA TORTUGA D'EN HANS

Autor: Pere Martí i Bertran

Il·lustradora: Carmen Queralt

Editorial: Barcanova

Lloc i any d'edició: Barcelona, 2004

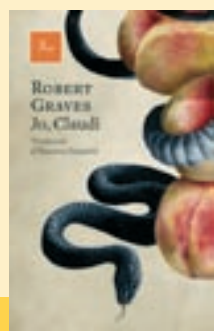
Nombre de pàg.: 64

NOVETATS EDITORIALS

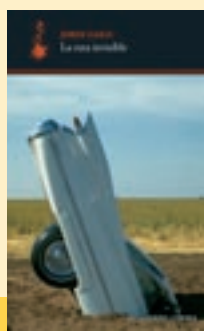
'Joventut i altres narracions'
Joseph Conrad / Ed. 62

De Joseph Conrad (1857-1924) se n'han traduït al català novel·les fonamentals, però aquesta és la primera versió en la nostra llengua dels seus relats curts. Set petites obres mestres de l'escriptor es reuneixen en aquest volum, començant per *Joventut*, que es considera pedra angular de la seva narrativa, fins a *El relat*, únic en què va parlar sobre la Primera Guerra Mundial.

'Jo, Claudi'
Robert Graves
Ed. Proa

Un altre gran clàssic del segle XX, Robert Graves. I una de les seves obres més conegudes. Tota una generació recorda la gran sèrie televisiva que es va inspirar en aquest relat escrit com si fos autobiogràfic. I qui s'adreça al lector és Claudi, quart emperador de Roma, bandejat des de petit per la seva tartamudesa, però que en un moment donat va arribar a governar l'Imperi.

'La ruta invisible'
Jordi Galli
Quaderns Crema

L'editor Jordi Galli ens porta en aquest llibre a un viatge a través dels Estats Units seguint la mítica (i molt literària) Ruta 66. És una crònica de viatge però també és un assaig sobre uns mites i símbols culturals que configuren els Estats Units, i que a tots ens resulten familiars: des de l'origen del blues fins a l'extermini de les nacions índies, de l'admiració a la visió crítica.

'Res en excés'
T. Batllori / T. Merigó / P. Led
Ed. Cal·lígraf

"Res en excés, tot amb mesura", d'on surt el títol d'aquest volum, és una expressió que s'atribueix al legislador grec del segle VII-VI aC Soló d'Atenes. Els autors, entre els quals hi ha el conegut dibuixant Toni Batllori que il·lustra el llibre, volen reivindicar la vigència de la cultura de la Grècia clàssica al cap de més de dos mil anys. En vivim... encara que no en siguem del tot conscients.

'No em canviïs la llengua'
Diversos autors
Nexum Ed.

Des de fa uns anys, la iniciativa "No em canviïs la llengua", liderada per Rosario Palomino, Matthew Tree, Toni Albà i Carme Sansa, ha procurat inculcar la idea que cal parlar en català a tothom, vingui d'on vingui, per fer més inclusiva la nostra cultura. Ells són els promotors d'aquest llibre que recull el testimoni de 31 catalans nascuts en altres països sobre el que s'han trobat aquí.

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

330

 CONSORCI PER A LA
NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

Parlar (I)

És evident que un aspecte que ens identifica com a humans és el fet de parlar, o, dit altrament, el llenguatge verbal. És igualment cert que els qui tenen una discapacitat auditiva o de la parla es poden comunicar amb el llenguatge de signes, que és tan humà com el verbal. Els qui parlem per la boca i no amb les mans tenim, cadascun, una manera pròpia de fer-ho, una manera que ens identifica i que no es pot deslligar del nostre ésser, de la nostra ment. Com diu la dita, *Al cantar coneix hom l'ocell, i al parlar, el cervell*.

Hi ha els qui es comuniquen cridant o xisclant, tant que ens fan mal a les orelles, i els qui els has de demanar què deien perquè fan com una mena de xiuxiueig, que murmuren o mormolen. N'hi ha de silenciosos o de callats, i n'hi ha que tenen una xerrera que no se l'acaben. Xerrar pels descosits va bé, però, ep!, que no se t'escapi res d'indecent o d'incòmode. El o la xerraire per antonomàsia no es pot pas dir que sap enraonar més bé que els mesurats o els tímids: *Qui no sap callar, no sap parlar*. I és que d'enraonar se n'aprèn amb el temps.

La xerrameca, és a dir, el fet de parlar molt abundantment i de manera insubstancial i buida, és pertot arreu. No cal dir en quins àmbits de la vida. Però al mateix temps conversar de banalitats és necessari quan no se sap què dir i es vol trencar el gel. També tenim la *xerrola*, que és enraonar per passar el temps, per conèixer l'altre i per no estar incòmode.

I és que fer sentir malament l'altra gent és una cosa molt lletja. N'hi ha que només d'obrir la boca ja ofenen, infamen, injurien, ultratgen i vexen. I no hi falten els escarnidors, que són els qui imitant la veu i les maneres de dir dels altres se'n burlen ostensiblement. I això fereix.

FREEPIK

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

Material didàctic del Departament de Cultura per aprendre català adreçat a persones que tenen com a llengua primera l'amazic.

VIURE A CATALUNYA. APRENEM CATALÀ
des de l'amazic

amb el suport de:

 Generalitat de Catalunya
 Departament de Cultura

EL 9 NOU

Ho podeu trobar a: EL9NOU.CAT

UNITAT 03: La llengua catalana vista des de l'amaziga

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jaume Espuny

GUNS N'ROSES 'Appetite for Destruction' Geffen, 1987

Guns N' Roses van protagonitzar un dels debuts més impactants de la música rock amb aquest *Appetite for Destruction* que, tot i que li va costar, amb el temps es va convertir en un disc de vendes milionàries. Es tracta d'una barreja de hard rock, heavy metal i blues, amb reminiscències de Led Zeppelin, AC/DC i Aerosmith. Destaquen per sobre de tot les guitarres de Slash i Izzy Stradlin, amb un solós a alta velocitat i força innovadors, i el cantant, Axl Rose, amb la seva veu aguda típica del heavy metal. Hi ha tres temes que es van fer molt populars i van marcar el grup: la cançó que obre el disc, "Welcome to the Jungle", "Paradise City" i "Sweet Child O' Mine", amb la seva llarga introducció guitarrera carregada de misteri. Però altres cançons que no van ser tan famoses són tan bones com els tres grans

èxits del disc, com "Nightrain", "You're Crazy", "Anything Goes" i "Think About You". Pel que fa a les lletres, no s'aparten gaire del típic del heavy: sexe, alcohol i drogues. La formació original de la banda va durar 10 anys justos, perquè les dues figures, Axl Rose i Slash, es van barallar i aquest últim va abandonar el grup. Quatre anys després d'aquest debut, Guns N' Roses encara es van fer més famosos gravant una versió *sui generis* del "Knockin' on Heaven's Door", de Bob Dylan, que es va fer més famosa que la versió original

NOTES

Els líders de Dorian se separen i ho diuen cantant

El grup barceloní Dorian, que durant un temps va ser osonenc ja que tenia la base d'operacions a Espinelves, ha estat sempre liderat per Marc Gili i Belly Hernández. Eren parella musical i també, des del primer dia, parella de fet i sentimental. Fa un parell d'anys, però, van partir peres i semblava que el grup aniria pel pedregar. Però no. Dorian ha sobreviscut la ruptura sentimental de dos dels seus líders i fins i tot han decidit explicar tot el procés en un nou disc que es publicarà a la tardor. De moment, fa uns dies van donar a conèixer "Algo especial", un *single* (amb el corresponent videoclip) amb lletra de Gili on es despulla explicant el trencament sentimental amb Hernández. La cançó narra el procés de dol i acaba amb una conclusió: l'important no és que les relacions acabin "sinó que hagin deixat un balanç emocional positiu en els seus pro-

tagonistes", explica el mateix Gili. La peça combina arranjaments de sintetitzador amb guitarres esmolades i baixos sinuosos marca de la casa. Tot al servei d'un mig temps èpic i elegant típic d'una banda amb vuit discos d'estudi a les espatlles i que va néixer el 2002 a Barcelona ja amb la idea de casar la tradició

del pop-rock espanyol amb la música electrònica. I mentre no arriba el nou disc, Marc, Belly, Bart i Lisandro –els quatre Dorian– han tornat a la carretera. Van arrencar a principis d'aquest mes de maig a Mèxic i al llarg de l'estiu faran parada a festivals com el de Benicàssim, el Vive Latino de Saragossa, el Mediterrània de Gandia, el Morriña de A Coruña o el Love To Rock de València.

EL TEST Enric Arissa

Primer instrument que vas aprendre a tocar. La guitarra clàssica. **Primer grup/coral del qual vas formar part.** No he tocat mai amb cap grup ni he cantat mai enlloc. **Primer disc que et vas comprar?** *Abbey Road*, de The Beatles. **Quants discos tens aproximadament?** Uns 200. **Salva'n tres.** *The Dark Side Of The Moon*, de Pink Floyd; *Led Zeppelin IV*, i *Abbey Road*, de The Beatles. **Grups o músics de capçalera.** The Beatles, Led Zeppelin i Pink Floyd. **Un concert (com a públic) per recordar.** The Beach Boys a Barcelona, a la gira que van fer l'any 2012.

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

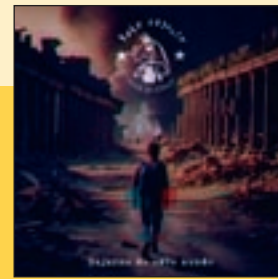
ROKO BANANA 'Fins que surti el sol'

El trio de Banyoles Roko Banana es va estrenar el 2018 amb *Madness & Coffee*, un disc de rock visceral i sincer amb totes les cançons en anglès. El 2021 es van passar al català i es van autoeditar *El veïnat* i ara, tres anys després, publiquen *Fins que surti el sol*, un treball que beu del punk modern i l'indie underground i que gira sobre el fet de sentir-se perdut i incomprès en un món hostil i deshumanitzat. Una de les peces del nou àlbum és "Albert Serra", un altre banyolí il·lustre al costat dels mateixos Roko Banana i sobretot dels imprescindibles i eterns Kitsch.

ALIDÉ SANS 'Arraitz'

Els últims anys Alidé Sans s'ha consolidat com una de les veus més representatives del món expressant-se en aranès, la variant que es parla a la Vall d'Aran de l'occità. I tot i que parteix de la tradició oral i les arrels, ja fa un temps que en els seus treballs explora nous camins a través del rock, l'electrònica i el hip-hop. A *Arraitz* segueix en aquesta línia i hi trobem vuit cançons de tradició oral per ballar (a ritme de rondèus, borrèies o vals) però amb un so modern que enllaça la tradició amb l'actualitat. Molt aconsellable.

ROÑA DOGELIA 'Bajarme de este mundo'

Doña Rogelia era un famós ninot del segle passat que crec que feia parlar una ventríloqua que es deia Mari Carmen. Sortia a l'*Un, dos, tres* de Televisió Espanyola. Era rondinaire, políticament incorrecta i tenia pocs pèls a la llengua. I Roña Dogelia és una banda de punk-rock d'Onda, prop de Castelló de la Plana, que debuta amb un primer disc on tampoc es mosseguen la llengua amb lletres esmolades que intenten posar el dit a la nafra. El treball inclou una cançó en català, "Fem barri", gravada amb la col·laboració d'Apologia.

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

El perquè del Monzó plegat

Des del mateix dia que el cinisme va adjudicar-se als polítics fills de mala mare, que vam perdre la lluita per reivindicar-ne l'autèntic significat, lligat a una escola filosòfica grega. Els cínics s'apartaven de la civilització i consideraven l'austeritat com la via més ràpida per aconseguir la felicitat. En uns temps on és imprescindible portar un telèfon mòbil permanentment als dits per saber no només qui ens truca, qui ha abandonat el grup de WhatsApp o el temps que fa a Sierra Leone, sinó també les retencions de la C-17 i quantes passes hem caminat des del moment de llevar-nos, em sembla que el retorn a la naturalesa que predicava originalment el cinisme és poc menys que una utopia. El més preocupant és que l'onada retrògrada que ens envolta ha arrossegat també succedanis com el sarcasme o la ironia pel mateix camí, de manera que ara tot allò que no sigui intel·lectualment castrat pot representar un perill per als valors d'una societat fastigosament acomplexada i decadent.

Molt abans que la mediocritat s'apoderés del nostre món, Catalunya va viure l'eclosió d'un escriptor i articulista, envejat en tant que és un dels pocs que ha pogut guanyar-se la vida posant una lletra rere l'altra, una paraula seguida d'una paraula més, per convertir-les en frases amb sentit, articles amb doble sentit, i fins i tot relats amb sentits

diversos. Joaquim Monzó i Gómez es va convertir en el gran escriptor català de finals del segle XX i principis del XXI, tot i conrear un gènere menor com és el del conte i l'article d'opinió. El sardònic estil de l'autor barceloní va

crear una escola, de la qual ha estat coetani Sergi Pàmies, i ha tingut alumnes avantatjats com Jordi Puntí i d'altres que no tant (Empar Moliner). El seu paper com a mestre de cerimònies de la Fira del Llibre a Frankfurt el 2007 va ser el punt culminant al reconeixement per una trajectòria que ha rebut nombrosos premis literaris.

Estem a deu minuts de considerar Quim Monzó com a feixista. La seva defensa d'una parla popular, d'allunyar-se de la feminització absurda del llenguatge o de criminalitzar la correcció política que ens hem autoimposat per no trepitjar ulls de poll de tartamuts mentals, l'han situat com a candidat ideal per ser repudiat públicament com anteriorment els ha passat a aquells que no han adoptat el discurs que s'esperava des de la indignació neuronal profunda. Mentrestant seguiré esperant el seu pròxim article, en algun bar on tinguin Red Bull per barrejar amb vodka del bo. A 73 anys la majoria de persones en tenen prou d'inventar-se excuses per anar a buscar els seus nets a l'escola, o potser per precisament tot el contrari. Que la misèria ens agafi confessats.

Dijous 20 de gener de 1994.
Quim Monzó participa al 'Persones humanes' dedicat a la infanta Elena, a TV3

GASTRONOMIA

Eva Remolina / AMIC

Quiche de verdure

La quiche és un plat típic de la cuina francesa, originari de la regió de Lorena. És molt versàtil, es pot servir tant calent com fred, i es pot menjar a qualsevol moment del dia. És ideal per aprofitar les sobres d'altres plats, ja que es poden incorporar al farciment.

INGREDIENTS:

- 1 base de pasta brisa o pasta de full
- 200 grams de bròquil
- 200 grams d'espàrrecs
- 1 ceba mitjana, tallada a daus petits
- 100 grams de formatge ratllat (gruyère, emmental o el que preferieixis)
- 3 ous
- 200 ml de nata líquida
- Sal i pebre al gust
- Oli d'oliva

PREPARACIÓ:

Preescalfeu el forn a 180°C. Esteneu la base de pasta brisa o pasta de full en un motlle per a quiche i piqueu el fons amb una forquilla. Poseu paper de forn sobre la base de la massa i ompliu-la amb llegums secs (com cigrons o llenties) per evitar que s'inflin al forn. Fornegeu-ho durant uns 10 minuts, fins que la massa estigui lleugerament daurada. Traieu-la del forn i reserveu-ho.

En una paella amb una mica d'oli d'oliva, saltegeu la ceba fins que estigui transparent. Afegiu-hi els bròquils tallats en trossos petits i els espàrrecs tallats en trossos també. Sofregiu les verdures durant uns cinc o set minuts, fins que estiguin tendres.

En un bol, bateu els ous amb la nata líquida. Afegiu-hi sal i pebre al gust.

En la base de la massa ja precuinada, repartiu les

verdures sofregides. Empolvoreu amb el formatge ratllat per sobre de les verdures.

Aboqueu la mescla d'ous i nata per sobre de les verdures i el formatge.

Enforneu la quiche durant uns 25-30 minuts, o fins que la superfície estigui daurada i el centre estigui fet (per comprovar-ho, introduïu un ganivet al centre; si surt net, ja està cuit).

Deixeu-ho refredar lleugerament abans de tallar-lo en porcions i serviu-ho.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

EL REPTTE DE LA PRODUCTIVITAT

El Cercle d'Economia ha escalfat els motors de la reunió anual que està fent aquesta mateixa setmana a Barcelona amb un clam d'alerta sobre la pobra evolució de la productivitat a Catalunya i a l'Estat amb relació a Europa i al món en general. L'estudi que ha presentat el *lobby* empresarial i acadèmic que actualment presideix Jaume Guardiola, que era conseller delegat del Banc Sabadell quan l'entitat va traslladar la seu a Alacant després de l'1 d'octubre, posa dades al que era una intuïció fonamentada. Mentrestant, nord enllà, la productivitat –mesurada en PIB per hora treballada– ha crescut un 26% entre els anys 2000 i 2022, a Catalunya l'augment s'ha limitat al 17%. L'any 2000, la balança de la productivitat ja estava en favor de la mitjana europea en un 6%. La bretxa ha arribat a ser del 16% en dades de 2022.

La productivitat és un concepte abstracte, però no és costós posar-la amb relació al benestar d'un país. Els països més avançats en productivitat també ho són en matèria social. Com més productivitat s'observa en un territori concret, més ingressos hi ha a les llars, més accessibilitat a béns i serveis bàsics i menys porció de població cau en risc de pobresa. A més, com que el territori és més productiu, baixen les hores treballades i hi ha millors condicions de vida. La productivitat, en definitiva, no prové de treballar més, sinó de treballar millor.

Quan s'analitzen les variables sobre productivitat no es fa únicament pel creixement nominal del PIB o de persones ocupades. En aquest àmbit, els creixements de l'economia espanyola i catalana i el de població ocupada estan sent, especialment en els últims anys, superiors a la mitjana europea. Els registres econòmics en termes del PIB i, sobretot, d'ocupació estan ara mateix marcant màxims històrics. En canvi, quan es fa el trasllat d'aquestes dades, s'arriba a un PIB per habitant que s'allunya de la mitjana europea. El PIB i el nombre d'ocupats creix per una pura inèrcia demogràfica. Hi ha més habitants, però les feines que els ofereix el país estan vinculades a sectors poc productius, com el turisme o el comerç, amb salaris baixos perquè són activitats que generen un valor afegit escàs.

És cert que els governs de torn, particularment

a Catalunya, han estat capaços d'encertar els diagnòstics. Han parlat, i se n'ha sentit a parlar especialment en la legislatura que ha acabat fa ben pocs dies, de la necessitat d'impulsar la reindustrialització. Els discursos són clars. La materialització, no tant. Perquè introduir activitats de més valor afegit no és només una qüestió de voluntats. Hi ha d'haver també un ecosistema que ho afavoreixi. Abocar recursos perquè determinades empreses facin inversions és un camí voluntariós, però per poder-lo recórrer hi ha una preparació prèvia en forma de millor educació, de recerca i innovació, d'infraestructures i d'eficiència en l'administració que han de ser la base per rearmar un sistema econòmic més productiu.

És cert que hi ha un seguit de variables que no juguen a favor de Catalunya en el camí de fer convergir la seva productivitat a l'europea. Generalment, un sistema més productiu no és independent de l'evolució de les regions més properes. De fet, la pèrdua de productivitat que detecta amb dades el Cercle d'Economia no és un fet aïllat de Catalunya, sinó que també s'està produint en l'entorn del sud d'Europa. També reculen França o Itàlia, per posar exemples de països que tenien en el passat regi-

ons capdavanteres. Estrènyer vincles amb regions que estan en la mateixa situació catalana de voler recuperar productivitat és un camí que resultaria beneficiós.

Però, en bona part, millorar la productivitat depèn del mateix territori. I, a Catalunya, hi ha aspectes de base que, clarament, necessiten una revisió. Començant per l'educació. Una de les queixes més comunes dels empresaris és la dificultat de trobar personal adient per a les tasques necessàries a les respectives empreses. La formació no va connectada amb les seves necessitats. Però el problema és encara més estructural, com han demostrat els últims resultats dels informes PISA. El sistema educatiu, però també les mateixes empreses, tenen un paper per aconseguir aquest avenç.

L'estat de les infraestructures seria un altre eix en el qual avançar. Ja no és una qüestió d'avançar en projectes més o menys controvertits, com l'ampliació de l'aeroport. Potser, abans de plantejar debats d'aquest estil, segurament molt interessants, no és gaire demanar que les que ja existeixen funcionin raonablement bé. L'estat de les infraestructures ferroviàries de viatgers posa de manifest fins a quin punt el camí per a la millora és llarg. Per no parlar de les gairebé inexistentes infraestructures de mercaderies.

Els avenços en recerca i desenvolupament, que han estat destacables en els últims anys, tenen al davant el repte d'obtenir més recursos i, sobretot, d'aconseguir arribar al teixit productiu. I, finalment, hi ha pendent una reforma de l'administració que, sense perdre el necessari arbitratge per evitar un camp que pugui, la converteixi en una eina menys burocràtica i més eficient. Tot plegat, com remarca el mateix informe del Cercle d'Economia, emmarcat en la necessitat que hi hagi un sistema de finançament menys extractiu de recursos catalans.

El retrocés català, i estatal i del sud d'Europa en general, és un fet constatable amb dades, més enllà del que dicta la intuïció. Però la bona notícia és que els indicadors de productivitat no són irreversibles. Els canvis són possibles si es té clar un horitzó i un camí per arribar-hi.

FREPIK

INDICADORS

Exportacions a la baixa

Les exportacions catalanes van caure el 9,3% durant el primer trimestre de l'any en comparació amb el mateix període del 2023, fins als 24.249,9 milions d'euros, segons ha informat el Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa. Les vendes de Catalunya a l'estranger van representar el 26% del total de l'Estat, on les exportacions també van baixar un 9%, fins a 93.429,5 milions entre gener i març.

Més prestacions d'atur

El nombre mitjà de prestacions per atur a Catalunya va créixer el 3,9%, fins a 223.066 beneficiaris. El volum econòmic es va situar en 3.346 milions d'euros, amb un increment del 6,4%, segons dades de l'Idescat. La majoria de les prestacions van ser de caràcter contributiu, amb un aportació mitjana mensual de 1.597 euros. Les 88.570 prestacions assistencials van tenir un import mitjà de 715 euros.

ALEGRIA INTERIOR

Eulàlia Robert, directora de PNL Barcelona

Envellir, una experiència somàtica

Algunes persones vivim l'envelliment com a pèrdua. El nostre cos, des que naixem, experimenta canvis contínuament. Som éssers somàtics, vinculats a un cos físic, amb el qual no sempre estem en contacte.

És possible que visquem posant més atenció als nostres pensaments i idees que a les sensacions corporals. Atendre les percepcions del cos sovint es pot entrenar, a través de meditacions, de la pràctica del *mindfulness*, per exemple. A aquesta consciència corporal, que podem anar desenvolupant, en diem *propiocepció*.

La nostra ment pensant es va recreant en idees que es fonamenten en creences sobre allò que podem o no podem, sobre allò que està bé o allò que està malament, sobre les interpretacions que fem del que passa al nostre voltant. I aquestes creences desencadenen emocions i reaccions.

Hi ha èpoques a la vida en què el nostre nivell d'energia és alt, les nostres ambicions i les nostres expectatives se centren en l'expansió, a aconseguir

objectius, a crear projectes, a crear família, a viatjar i conèixer el món.

A partir d'un cert moment, pot ser que anem notant un altre tipus de senyals del nostre cos. Potser necessitem anar més lents, necessitem més pauses. Si aquestes sensacions van acompanyades de creences com que l'envelliment és una pèrdua, llavors pot ser que visquem aquesta transició, en la qual de mica en mica anem deixant de sentir-nos adults alfa, com un retrocés irreversible.

És cert que el metabolisme s'alenteix i que anem trobant límits, però no totes les persones viuen aquests moments de la mateixa manera.

Si ens quedem aferrats a allò que érem, és possible que ens perdem una part de la nostra vida que recull un munt d'aprenentatges i ens converteix en persones més conscients i més sàvies.

Què passaria si visquéssim aquests moments com a canvis en el nostre cicle vital que tenen altres possibilitats i ens anéssim adaptant a aquestes noves possibilitats?

Segons paraules de Stanley Keleman (1931-2018), psicòleg i escriptor nord-americà, fundador de la psicologia formativa i especialitzat en els processos del cos: "Envellir és una veritat somàtica, una aventura experiencial, més que una pèrdua."

Si quan el nostre cos ens envia senyals que necessitem anar més a poc a poc, que necessitem descansar més, recollim aquests senyals i anem més a poc a poc, podem anar descobrint que al nostre interior hi tenen lloc experiències molt riques, que completen el nostre aprenentatge sobre el cicle vital.

Quan el nostre organisme deixa d'expandir-se i es comença a recollir, potser és el moment d'experimentar un augment i desenvolupament d'altres aspectes, com ara la intuïció, la capacitat de relativitzar, la capacitat d'acceptació, la capacitat de comprensió i connexió, etc.

Què ens impedeix de gaudir d'aquestes experiències des de la plenitud?

HORÒSCOP

Roser Bona

Del 24-05-2024 al 30-05-2024

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Si estàs enamorat i sentiràs inclinat a escriure per expressar el que sents. Fas amistat amb un nou veí d'origen estranger. Possible visita a l'òptic per renovar ulleres.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Si has fet bondat en els darrers mesos, gaudeixes d'alguns estalvis i prepares les vacances. La parella et sorprèn amb un vessant de la seva persona que no coneixies.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Amb Venus al teu signe et sentiràs més a gust amb tu mateix o cercaràs com millorar la imatge. Pots tenir un somni que semblarà real i que et parlarà de cap on vols anar.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Hi ha coses que has d'atendre i que estàs deixant de banda, però ja comences a moure fitxa. Vius una experiència telepàtica amb una persona, possiblement de la família.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Trobada amb amics d'infantesa o joventut. Si tenies poques ganes de fer coses noves passes a una etapa més positiva. Inicies un pla d'estalvi per estar més tranquil.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Una persona d'edat avançada pot donar-te la clau per resoldre un problema. En una celebració, com ara un casament, pots conèixer algú que et seduirà amb el seu encant.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

Bon moment per aclarir malentesos i per recuperar la relació amb algú de la família política. Dies de gestions administratives, pagament d'impostos o liquidació de deutes.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Coneixes una persona que t'atrau i que et fa ballar el cap, però et mostres prudent i vols conèixer-la millor. Si tens negoci propi fas canvis per augmentar els ingressos.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Amb Venus a Casa VII algú que ja coneixes pot fer-te saber que té interès a tenir una relació amb tu. Vols tancar algunes portes del teu passat per renovar il·lusions.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Es preveuen millores en l'àmbit de la salut i en el sector laboral. Et plantejes fer canvis d'arrel a la teva vida i saps que no serà senzill, però tampoc tens pressa.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Bon moment per reciclar i donar una segona vida a alguns objectes. Venus per la Casa V pot portar un nou amor o que coneguis algú amb qui sentiràs una gran afinitat.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Vols fer uns canvis a la decoració de casa i surts a comprar el que necessites. Si has posat una mica de pes, comences a fer més exercici, possiblement en companyia.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Millaret

'The Substance'

De Coralie Fargeat

Apoteosi demencial de Coralie Fargeat a Canes

La directora i guionista Coralie Fargeat s'ha colat en la secció oficial amb un desmesurat film de terror a partir dels perills de la tirania del culte publicitari a la imatge de la joventut, *The Substance*. La cineasta francesa ha deixat en estat de xoc el festival de Canes amb aquesta proposta coproducció en anglès entre Anglaterra, França i els Estats Units. I això ho ha aconseguit després d'un contundent debut amb *Revenge* (2017), film guanyador del premi a millor direcció i premi Citizen Kane a la millor direcció novell al Festival de Cinema de Terror de Sitges. Coralie Fargeat se serveix d'una premissa genuïna de la ciència-ficció, la divisió cel·lular, que permet reproduir una versió millorada d'un mateix a partir de l'original.

La protagonista de *The Substance* és Elizabeth Sparkle (Demi Moore), una cèlebre actriu que ja té la seva estrella en el passeig de la fama de Hollywood, i que ara en l'edat madura condueix un exitós xou televisiu d'aeròbic. Aleshores començarà l'ocàs i l'oblit d'Elizabeth quan el cap de la cadena televisiva, Harvey (Dennis Quaid), un executiu grotesc i de mal gust, l'acomia per buscar una dona més jove, espectacular i sexi per al programa. Una dolguda Elizabeth descobreix per atzar després d'un ingrés hospitalari per un accident de trànsit l'estranya organització *The Substance*, que a través dels seus productes et garanteix fabricar-te la teva pròpia versió millorada. El tractament és un èxit i Elizabeth es transforma en Sue (Margaret

Qualey), cridada a ocupar gràcies al seu físic perfecte la vacant d'Elizabeth i relançar el programa. En aquesta etapa, la versió millorada i la versió madura han de conviure de forma alternativa. Però l'ambició desmesurada per la fama i el reconeixement de Sue provoca l'abús de les dosis del tractament amb conseqüències devastadores.

The Substance aprofundeix la sacsejada oberta en la secció oficial de Canes per la Palma d'Or a *Titane* (2021, Julia Ducournau). I ara Coralie Fargeat proposa una sagnant reflexió sobre la dependència de la imatge pública amb un pacte fàustic a través d'un medicament que garanteix l'eterna joventut. El resultat és una boja i demencial sessió de *body horror* i cinema *gore* a partir principalment del motiu de l'escissió personal, la dualitat irreconciliable i competitiva entre la plenitud juvenil i el declivi de l'edat madura. És fàcil detectar temes del cinema de David Lynch o David Cronenberg, igual que el final apoteòsic de la pel·lícula recorda el bany de sang venjatiu de *Carrie* (1976, Brian de Palma), adaptació d'un primerenc relat de Stephen King. Una pel·lícula brutal que permet valorar també el talent de Margaret Qualey, actriu present en competició amb un altre títol contundent i complementari al de *The Substance* com és *Kinds of Kindness*, de Yorgos Lanthimos. La resta del repartiment el componen Hugo Diego García, Gore Abrams, Matthew Géczy, Daniel Knight, Phillip Schurer i Olivier Raynal.

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas

Espectacles multidisciplinaris a Cardedeu amb Pell de Garitu

Festival Pell de Garitu. Teatre Auditori Cardedeu, Tèxtil Rase i carrers i places. Divendres, 24 de maig, i dissabte, 25 de maig.

La segona edició de Pell de Garitu presenta aquest cap de setmana en diferents espais de Cardedeu un total de 7 espectacles amb 10 funcions. Hi ha previstos espectacles de carrer, de sala, una instal·lació i un d'itinerant a càrrec de companyies com Mumusic Circus, Minimons o Rauxa Titelles.

Els 35 anys de Cantània, a Vic

Cantània. 'El naufragi'. Sala Ramon Montanyà de L'Atlàntida, Vic. Dissabte i diumenge, 25 i 26 de maig. Sis passis. Cantània, activitat participativa amb escolars de cicle mitjà i superior de Primària, arriba al 35è aniversari i presenta, a L'Altàntida, l'espectacle *Naufragi*, protagonitzat per una vintena d'escoles d'Osona. La composició és de Marc Timón i la direcció escènica, de Cristina Martí i Adrià Aubert.

CINECLUB

'Tesis'

Espanya, 1996. Dir. Alejandro Amenábar. Ángela és una estudiant que prepara una tesi sobre la violència audiovisual. El seu director de tesi es compromet a buscar en la videoteca de la facultat material per a ella, però l'endemà apareix mort. Ángela coneix Chema, expert en cinema *gore* i pornogràfic, i Bosco, amic íntim d'una jove assassinada en una pel·lícula *snuff*. Debut cinematogràfic d'Alejandro Amenábar, un dels directors espanyols més importants i que converteix cada nou projecte en un esdeveniment. Rodat amb poc pressupost i en unes poques localitzacions, *Tesis* és un thriller psicològic exemplar que planteja també un interessant debat sobre la violència als mitjans audiovisuals. Una cinta que convé recuperar per redescobrir-hi un realitzador de gran talent i tres joves intèrprets avui totalment consolidats.

CINECLUB VIC
Dimarts 28 - 20h
VO en castellà
Espai ETC

'Cuentos de Tokio'

Japó 1953. Dir.: Yasujirō Ozu. Els ancians Shukichi i Tomi Hirayama es preparen per viatjar des d'Onomichi cap a les ciutats d'Osaka i Tòquio, amb la intenció de visitar els seus fills, que fa molts anys que no veuen. Un cop a la capital, esdevenen causa de molèsties per a la seva família. Cap dels seus fills té temps per atendre'ls, havent de ser la Noriko, viuda d'un dels seus fills, qui ho faci. A diferència dels seus cunyats, Noriko mostra afecte pels seus sogres i reconforta l'anciana. Després d'enviar-los al balneari d'Atami, els dos avis decideixen tornar a Onomichi. De camí a casa, Tomi es posa malalta, així que el matrimoni haurà de passar algun temps més en aquella ciutat on no reconeixen ni la cultura, ni el país, ni els fills.

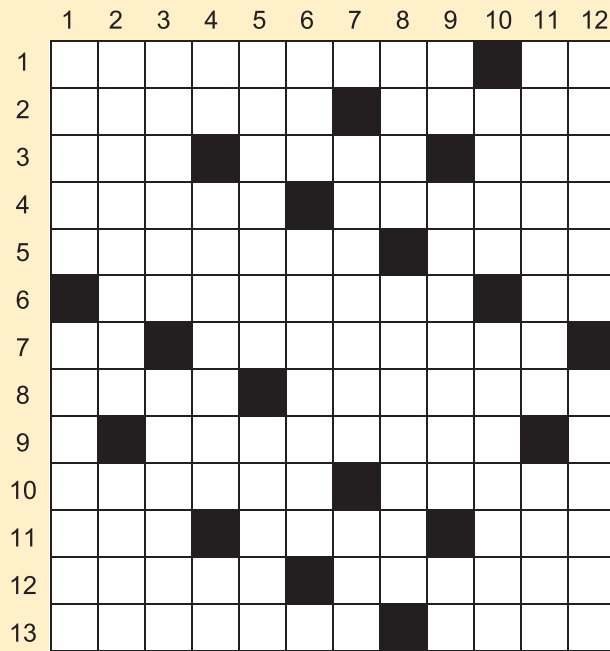
AC GRANOLLERS
Dimarts 28 - 19h
(VOSE)
Cinema Edison

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS _ Pau Vidal

HORIZONTALS: 1. Eliminació radical que durant una època es va fer al camp. Au, digues el teu nom / 2. Ronyós com l'amant d'en Groucho Marx. Ha d'estar sempre tan al mig que es col·loca al centre dels centres / 3. Santíssim prefix. Un bistec servit per l'altra banda. Unió de Fabricants de Colònia / 4. Al riu és tan vertiginós com traïdor. Commiseració per l'obra de l'escultor / 5. Amb no res la tens emocionada. Si no fos pel ventall podria ser nova / 6. La Núria pla, que no hi troba pujades ni baixades. Quaranta per cent dels drets / 7. El plany de mig país. Acolorida i fràgil com la Lilí però en versió herbàcia / 8. Un full que porta les franceses a la bogeria. Abans hi anaven quatre marginats, ara els qui no hi van són els antiquats / 9. Tercera de tres. Panotxa sense gra ni sentit comú. I tercera del tros / 10. Aquella mediocritat de la policia franquista. Molt enfadats per la destrossa del sitar / 11. De les lianes al miracle. Tresor públic que a mi no m'han deixat veure mai. Besat sense vocalitzar / 12. Vigilant personal. Morir en un típic jardí elxà / 13. No es gasta ni cinc en sabates pel bestiar. Sí érem caragirats és per culpa de la mama, que era francesa.

VERTICALS: 1. Zel de la femella que el mestre escapça d'arrel. Un petit a més a més d'última hora / 2. Malaltia que colpeix sobretot el campió de xarranca. Unitat d'expressió amfíbia / 3. Dipòsit mineral que abasta quasi tota Trípoli. Feia música a Barcelona molts anys abans de Zeleste / 4. Encenen encens. Italians de l'any de la mariacastanya. Mal to / 5. Es queixi de les orenetes que vénen d'Itàlia. El més patidor de tota la taula (periòdica) / 6. Estan en consonància amb la misèria. És un assumpte de

voltors. Pot generar rebuig / 7. I aquesta, indignació. Ajuntar mascle i femella per tal que acabin anant a parir. Un mal pas a la sauna nova / 8. L'idiota de Venècia. No és qüestió de medecines ans de medicina / 9. Li fan esclatar el cor al fart. Fer sortir la gent de casa per la tassa del vàter. Al cor d'en Galmés / 10. Tu també et dius així, castanyoleta. Embadaleixi amb la contemplació del sostre / 11. De petits és una desgràcia, de grans una fatalitat, de vells la normalitat. El rus de sempre / 12. Càrrec acadèmic amb seu a Vallfogona. El trespol vist per sota però per dalt.

SUDOKUS

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: molt fàcil

		7		8				2
9		6		5	2	7		
4						5	9	3
								4
5	2		3	8	4	9		
7				2				3
8		4				2	6	
3	6			7				
		5		4				

Dificultat: difícil

	6			8	5		1	4	
7				2			6	8	9
8			6						
5		4		7			3		
	8			3			2		
					8	4			
1	5				6				
4			8				9		3
	3								5

QUADRE NUMÈRIC

8	+	7	-	6	9
-		+		-	
	-		-		2
-		+		+	
9	+	3	+		16
-6		11		8	

SOPA DE LLETRES

G	K	M	H	O	D	B	T	P	J
B	E	I	I	Q	U	O	E	U	Z
I	L	L	A	T	E	R	F	N	T
E	A	D	X	D	J	L	A	T	S
A	R	A	H	S	R	A	G	E	A
T	C	T	A	F	I	A	N	A	C
A	D	M	L	B	K	B	P	D	Z
S	O	G	W	E	G	I	G	K	Q
G	X	V	N	N	F	G	F	G	J
L	L	A	N	A	V	L	H	N	N

Trobeu aquestes paraules a la sopa de lletres. Poden anar en qualsevol direcció. Les paraules poden compartir lletres a mesura que es creuen.

- Borla
- Butxaca
- Canalé
- Feltre
- Gafet
- Goma
- Llan
- Mitja
- Punt
- Retall

SOLUCIONS

	8	11	9	-6	
16	4	+	3	+	6
		+		-	
	2	-	1	-	5
		+		-	
	6	+	7	-	8

2	7	5	8	4	6	3	1	9
3	6	9	2	7	1	4	5	8
8	1	4	5	9	3	2	6	7
7	4	8	6	2	9	1	3	5
5	2	1	3	8	4	9	7	6
6	9	3	7	1	5	8	2	4
4	8	2	1	6	7	5	9	3
9	3	6	4	5	2	7	8	1
1	5	7	9	3	8	6	4	2

Dificultat: molt fàcil

9	3	8	7	4	2	1	5	6
4	7	6	8	5	1	9	2	3
1	5	2	3	9	6	8	4	7
3	9	1	2	6	8	4	7	5
6	8	7	5	3	4	2	9	1
5	2	4	1	7	9	3	6	8
8	4	9	6	1	7	5	3	2
7	1	5	4	2	3	6	8	9
2	6	3	9	8	5	7	1	4

Dificultat: difícil

1	E	X	T	E	R	M	I	N	I	O	R	
2	S	A	R	N	O	S	E	N	T	R	E	
3	T	R	A	P	I	D	P	I	E	T	A	T
4	E	M	O	T	I	V	A	N	O			
5	P	L	A	N	U	R	I	A	D	R		
6	A	L	L	I	L	L	A	C	I	A		
7	F	O	L	L	I	T	A	T	U	A	T	
8	F	O	L	L	I	T	A	T	U	A	T	
9	E	L	L	I	T	A	T	U	A	T	S	
10	G	R	I	S	O	R	I	R	A	T	S	
11	I	A	E	F	I	S	C	B	S	T		
12	T	U	T	O	R	P	A	L	M	A	R	
13	O	C	A	T	A	R	A	M	E	R	E	